

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

НАКАЗ

29 січня 2024 р.

Київ

№ 38

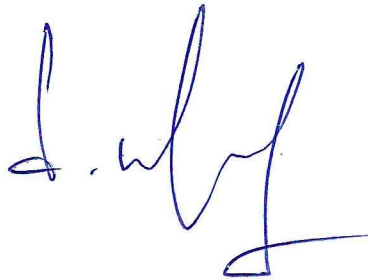
Про затвердження «Положення про академічну добросесність наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників у Національному університеті «Києво-Могилянська академія»

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», на підставі ухвали Вченої Ради НаУКМА від 25 січня 2024 року, протокол №2,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити затвердження «Положення про академічну добросесність наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників у Національному університеті «Києво-Могилянська академія».

Президент

Сергій КВІТ

Додаток
до наказу НаУКМА
від 29.01. 2024 р.
№ 38

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників у Національному університеті «Києво-Могилянська академія»

1. Загальні положення

1.1. Це Положення ґрунтується на Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», постановах Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», від 17.11.2021 № 1197 «Деякі питання присудження (позбавлення) наукових ступенів», Статуті Національного університету «Києво-Могилянська академія», Кодексі етики НаУКМА, Положеннях Про внутрішнє забезпечення якості освіти в НаУКМА, Про організацію освітнього процесу в НаУКМА, Про етику наукових досліджень та запобігання неправомірній поведінці при проведенні досліджень у НаУКМА з урахуванням листів Міністерства освіти і науки України від 23.10.2018 №1/9-650, від 15.08.2018 № 1/11-8681 щодо Рекомендацій щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо), від 20.05.2020 № 1/9-263 стосовно Аналітичної записки «Запобігання окремих проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності», Рекомендаціях для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності, затверджені рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29.10.2019, протокол № 11, Етичному кодексі ученого України, схваленого постановою загальних зборів НАН України від 15.04.2009 № 2.

1.2. Положення визначає засади забезпечення академічної доброчесності та відповідальності за порушення вимог академічної доброчесності для наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників НаУКМА (далі – працівник). Положення застосовується в межах

повноважень НаУКМА стосовно порядку розгляду та ухвалення рішень щодо порушення академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками. У випадках, передбачених чинним законодавством, розгляд та прийняття рішень щодо відповідальності за порушення академічної доброчесності ухвалює відповідний уповноважений орган.

1.3. Повідомлення, передбачені цим Положенням, направляються на адресу електронної пошти працівника в домені ukma.edu.ua. Працівник вважається таким, що отримав повідомлення, з моменту його відправлення.

1.4. Положення оприлюднюється на офіційному веб-сайті НаУКМА.

1.5. Положення, зміни до нього затверджуються Вченою радою НаУКМА та вводяться в дію наказами НаУКМА.

2. Дотримання академічної доброчесності

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.2. Академічна доброчесність належить до засадничих принципів освітньої, професійної та наукової діяльності у НаУКМА.

2.3. Усі наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники НаУКМА в освітньому процесі та науковій (творчій) діяльності мають дотримуватися академічної доброчесності.

2.4. Згідно зі ст. 42 Закону України «Про освіту» дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками (далі – працівник(и)) передбачає:

1) посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

2) дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

3) надання достовірної інформації про методики й результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

4) контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;

5) об'єктивне оцінювання результатів навчання.

3. Порушення академічної доброчесності

3.1. Порушенням академічної доброчесності працівниками (далі – порушення) вважається (за ст. 42 Закону України «Про освіту»):

1) академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

2) самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

3) фабрикація – подання недостовірних даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

4) фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

5) списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

6) обман – надання свідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

7) хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

8) необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

9) надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

10) вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

4. Порядок звернень та встановлення фактів порушення академічної доброчесності

4.1. Звернення (заяву) щодо потенційного порушення академічної доброчесності працівником (далі – звернення) можуть подавати студенти, працівники НаУКМА та сторонні особи.

4.2. Звернення подається заявником (фізичною або юридичною особою) у довільній формі на електронну адресу на офіційну електронну адресу vkd@ukma.edu.ua з використанням кваліфікованого електронного підпису чи офіційним поштовим листом на поштову адресу до НаУКМА.

4.3. У зверненні зазначається: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) працівника, щодо якого порушено питання про недотримання академічної доброчесності, зміст порушення, докази на підтвердження порушення академічної доброчесності, прізвище, ім'я, по батькові/ найменування заявника, його поштову адресу та адресу електронної пошти, номер телефону, а також інші відомості щодо суті звернення.

4.4. Анонімні звернення не розглядаються.

4.5. Для розгляду звернення створюється спеціальна комісія (далі – комісія), склад якої, включаючи голову та секретаря, затверджують наказом НаУКМА.

4.6. Для встановлення факту порушення комісія може використовувати програмне забезпечення виявлення текстових збігів, передплачені в НаУКМА (в тому числі інтернет-систем) з використанням будь-яких інших способів, зокрема, метод порівняльних таблиць; рецензії профільних фахівців (які не мають конфлікту інтересів у справі, що розглядається); відгуки студентства, працівників, редакторів, рецензентів тощо. Використання будь-якого способу перевірки не виключає можливість використання іншого (інших) способів.

4.7. Голова комісії повинен протягом 3 робочих днів з моменту надходження звернення до НаУКМА, корпоративною електронною поштою повідомити працівника, стосовно якого надійшло звернення, та його керівника про звернення щодо ймовірного порушення академічної доброчесності та початок розгляду справи.

4.8. Голова комісії повідомляє працівника про час та місце засідання щодо розгляду справи щодо порушення академічної доброчесності. Працівник має право до цього засідання ознайомитися та скопіювати всі матеріали, що можуть свідчити про наявність в його/її роботі порушень, а також подати письмові пояснення з необхідними матеріалами. За відсутності пояснень у двотижневий строк, комісія розглядає звернення за наявними матеріалами.

4.9. Питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності розглядається комісією в присутності працівника. Відсутність на засіданні комісії працівника без поважної причини, якого належним чином повідомили про час та місце проведення засідання, не перешкоджає вирішенню цього питання по суті.

4.10. За наявності поважних причин засідання має бути перенесено таким чином, щоб уможливити участь працівника.

4.11. Комісія є правочинною, якщо у її засіданні взяли участь не менше двох третин складу. Рішення вважається ухваленим, якщо за нього проголосувала більшість членів комісії, присутніх на засіданні. Рішення викладаються у формі протоколу засідання комісії, який підписує голова комісії та секретар. У протоколі складається і підписується не пізніше трьох робочих днів після засідання. У протоколі зазначається виявлене порушення, з вказівкою на відповідний підпункт п. 3.1 цього Положення, сторінку роботи, де це порушення виявлено, інші точні обставини, що підтверджують факт порушення. До протоколу додаються матеріали (копія публікації іншого автора, роздрук з мережі Інтернет тощо), які підтверджують факт порушення. Електронна копія складеного та підписаного протоколу негайно надсилається працівнику, щодо якого розглядалось питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності, в порядку, передбаченому п. 1.3 цього Положення.

4.12. Структурні підрозділи НаУКМА на запит голови комісії зобов'язані надати інформацію, документи, необхідні для об'єктивного розгляду звернення.

4.13. За результатами розгляду звернень комісія ухвалює одне із таких рішень:

1) про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності;

2) про відсутність факту порушення академічної доброчесності та припинення розгляду звернення.

4.14. Комісія розглядає звернення та надає свої висновки у строк не більше 21 календарного дня з моменту отримання звернення.

4.15. Комісія направляє копію протоколу наступного робочого дня після ухвалення рішення президенту НаУКМА, керівнику Центру забезпечення якості освіти, працівнику, його безпосередньому керівнику.

Відповідь особі, яка подала звернення, голова комісії направляє не пізніше 30 календарних днів з моменту офіційного отримання звернення НаУКМА.

4.16. Рішення про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення працівника до академічної відповідальності набуває чинності:

1) якщо його було оскаржено до Апеляційної комісії НаУКМА з питань академічної доброчесності наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників (далі – Апеляційна комісія) з моменту ухвалення рішення Апеляційної комісії;

2) якщо його не було оскаржено до Апеляційної комісії – з моменту закінчення строку апеляційного оскарження.

4.17. Рішення комісії, які набули чинності, вводяться в дію наказом президента НаУКМА.

5. Права особи, стосовно якої порушено питання про недотримання академічної доброчесності

5.1. Працівник, стосовно якого розглядається питання про порушення ним академічної доброчесності, має такі права (згідно з ч. 8 ст. 42 Закону України «Про освіту»):

1) ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

2) особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

3) знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;

4) оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

6. Порядок оскарження рішень про встановлення порушень академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності

6.1. Працівник, стосовно якого ухвалено рішення про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності, має право протягом п'яти календарних днів з дня отримання повідомлення про прийняття такого рішення оскаржити його до Апеляційної комісії НаУКМА з питань академічної доброчесності наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників (далі – Апеляційна комісія). Якщо закінчення строку апеляційного оскарження припадає на неробочий день, останнім днем строку вважається перший після нього робочий день.

6.2. Форма і зміст апеляційної скарги:

6.2.1. Апеляційна скарга подається у письмовій формі на ім'я голови Апеляційної комісії.

6.2.2. Апеляційна скарга подається заявником, уповноваженим представником у довільній письмовій формі на офіційну адресу НаУКМА

або в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису на адресу ykd@ukma.edu.ua.

6.3. В апеляційній скарзі зазначається: прізвище, ім'я, по батькові заявника, його поштову адресу та адресу електронної пошти, номер телефону, рішення, яке оскаржується, інші відомості щодо суті скарги.

6.4. Апеляційна скарга розглядається протягом 10 робочих днів від дня її подання.

6.5. Апеляційна комісія НаУКМА з питань академічної доброчесності наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників створюється наказом президента НаУКМА. До її складу мають входити представники Центру забезпечення якості освіти НаУКМА, Докторської школи імені родини Юхименків, кожного з факультетів, Студентської колегії НаУКМА, Ради наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених НаУКМА.

6.6. Апеляційна комісія має право ухвалювати рішення за умови присутності на засіданні не менше двох третин її членів. Рішення ухвалюються голосуванням більшістю від присутніх на засіданні членів комісії.

6.7. Голова Апеляційної комісії з-поміж її членів пропонує кандидатуру свого заступника та секретаря, які затверджуються рішенням комісії.

6.8. Розгляд апеляційних скарг відбувається в присутності працівника, який подав скаргу, та (або) його представника. Відсутність під час розгляду працівника та (або) його представника, яких було належним чином повідомлено про час та місце засідання, не перешкоджає розгляду апеляційної скарги.

6.9. Рішення Апеляційної комісії ухвалюються за відсутності осіб, які не належать до складу комісії.

6.10. За результатами розгляду апеляційної скарги комісія може ухвали одне із таких рішень:

1) задовольнити скаргу та скасувати рішення про встановлення факту порушення та притягнення до академічної відповідальності;

2) змінити мотивувальну частину рішення про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення до академічної відповідальності, або визначити інший вид відповідальності;

3) відмовити в задоволенні апеляційної скарги.

6.11. Порушення процедури розгляду питання про встановлення факту порушення та притягнення до академічної відповідальності можуть бути підставою для скасування рішення, ухваленого за результатами такого розгляду, лише за наявності доказів того, що виявлені процедурні порушення суттєво вплинули або могли суттєво вплинути на прийняття цього рішення.

6.12. Рішення Апеляційної комісії викладаються у формі протоколу її засідання, який підписується головою комісії та секретарем, і набувають чинності з моменту їх ухвалення. У протоколі мають бути викладені доводи, виходячи з яких комісія ухвалила рішення. Не пізніше, ніж наступного робочого дня після прийняття рішення, протокол надсилається працівнику, який подав скаргу, та (або) його представнику, безпосередньому керівнику працівника, керівнику Центру забезпечення якості освіти, президенту НаУКМА та віцепрезидентам.

7. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

7.1. За порушення академічної доброчесності працівника може бути притягнуто до таких видів академічної відповідальності:

- 1) відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- 2) позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;
- 3) відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- 4) позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;
- 5) заходи дисциплінарної відповідальності;
- 6) позбавлення університетської підтримки в участі у міжнародних/національних/університетських наукових та освітніх проектах;
- 7) відсторонення від участі у конкурсах, що оголошує та проводить НаУКМА, на отримання фінансування для реалізації освітніх та наукових проектів, грантів, стипендій тощо.

8. Аналіз та протидія порушенням академічної доброчесності працівниками в НаУКМА

8.1. Центр забезпечення якості освіти:

1) наприкінці кожного календарного року формує зведення щодо звернень з приводу порушення академічної доброчесності та ухвалених рішень, подає його Президенту НаУКМА та віцепрезидентам;

2) формує та вживає заходів з проведення інформаційних кампаній щодо запобігання порушенням академічної доброчесності;

3) надає рекомендації щодо змін у нормативних документах НаУКМА, контрактах НаУКМА з працівниками.

8.2. Протидія порушень академічної доброчесності у НаУКМА передбачає комплекс заходів Центру забезпечення якості освіти,

спрямованих на попередження і запобігання порушення академічної доброчесності науковими, науково-педагогічними й педагогічними працівниками, а саме: інформаційні кампанії та проведення інструктивної роботи щодо академічної доброчесності; моніторинг діяльності щодо академічної доброчесності шляхом внутрішніх опитувань; робота з науковими, науково-педагогічними й педагогічними працівниками щодо нових підходів, ресурсів та інструментів тощо.

